

Sygn. akt: VII C 1183/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 marca 2014 r.

Sąd Rejonowy w L. VII Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Renata Mierzwicka
Protokolant:	sekr. sądowy Andrzej Janas

po rozpoznaniu w dniu 13 marca 2014 r.

na rozprawie

sprawy z powództwa A. K. i K. G.

przeciwko J. P.

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. zasądza solidarnie od powodów na rzecz pozwanej kwotę 2.417 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

sygn. akt VII C 1183/12

UZASADNIENIE

Powodowie K. G. i A. K. wnieśli o zasądzenie na ich rzecz od pozwanej J. P. kwoty po 12.961,55 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty:

-9.882,50 zł od dnia 20.08.2009 r. do dnia zapłaty,

-3.079,05 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu podali, że F. K. i M. K. byli współwłaścicielami, na prawach wspólności ustawowej małżeńskiej, ruchomości i nieruchomości położonych w O., powiat (...), pozostawionych poza granicami państwa w związku z wojną 1939 r. Pozostawili oni spadkobierców E. A., J. K., B. C., J. K., M. W. oraz I. A., którzy złożyli przed notariuszem oświadczenie w którym zgodnie wskazali jako osobę uprawnioną do dochodzenia rekompensaty pozwaną J. P.. W dniu 20.08.2009 r. pozwana uzyskała rekompensatę w kwocie 209.060,00 zł a dnia 03.02.2011 r. dokonała wpłaty po 32.500,00 zł (x 4) na rzecz dzieci F. i M. K. lub ich spadkobierców. Powodowie wezwali pozwaną do zapłaty dalszej kwoty z tytułu rekompensaty po 9.882,50 zł oraz kwoty 3.079,05 zł tytułem skapitalizowanych odsetek za zwłokę. Pozwana nie zapłaciła tej kwoty do chwili obecnej.

W piśmie z dnia 27.06.2013 r. powodowie rozszerzyli powództwo o dalszą kwotę po 6.517 zł na rzecz każdego z nich a w piśmie z dnia 12.09.2013 r. o kwotę 20.809,74 zł

Pozwana J. P. wniosła o oddalenie powództwa w całości i zarzuciła, iż spadkobiercy F. K. i M. K. złożyli przed notariuszem oświadczenie, w którym wskazali jako osobę uprawnioną do nabycia rekompensaty za pozostawione mienie właśnie pozwaną, co oznacza że utracili uprawnienie do skutecznego dochodzenia roszczeń z tego tytułu. Ponadto podała, że w/w osoby nie wierzyły w możliwość faktycznego uzyskania rekompensaty oraz że dokonała dobrowolnej wypłaty na rzecz spadkobierców M. i F. lub ich dzieci, i nie było to wykonaniem jakiegokolwiek umowy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

F. K. i M. K. na zasadach małżeńskiej wspólności ustawowej byli właścicielami majątku nieruchomego i ruchomego w postaci gospodarstwa rolnego położonego w O. ul.(...), powiat wileńsko-trocki, o powierzchni 50 ha w tym 18 ha lasu, 7 ha łąk i pastwisk, 25 ha ziemi uprawnej, 1 ha sadu oraz zabudowania mieszkalne i gospodarcze i pozostawili go w związku z wojną rozpoczętą 1939 r. na terenach nie wchodzących w skład obecnego obszaru państwa.

Dowód: kserokopia wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 13.12.1990 r. I C 224/90 K-12

F. K. i M. K. mieli 4 dzieci: J. K., S. K., L. K., G./E. K..

Spadkobiercami J. K. są córka K. M. G. i wnuk A. K. p..

Spadkobiercami S. K. są córki I. A., J. P..

Spadkobiercami L. K. są córki E. A. i B. D. C. oraz syn J. F. K.

Spadkobiercami G./E. K. są syn J. S. i córka M. J. W. W. (bezsporne).

J. S. w oświadczeniu z dnia 01.12.1989 r. zrzekł się swoich uprawnień do rekompensaty na rzecz siostry M. J. W. W. (bezsporne).

Dnia 29.11.1993 r. E. M. A., J. F. K., B. D. C., J. K., M. J. W. W. i I. A. wskazali J. B. P. jako osobę uprawnioną do nabycia ekwiwalentu za mienie pozostawione za granicą przez M. K. i F. K., rezygnując ze swoich uprawnień do rekompensaty.

Uprawnienie pozwanej J. P. do rekompensaty zostało potwierdzone zaświadczeniem z dnia 28.10.1998 r.

Dowód: kserokopia oświadczenia z dnia 29.11.1993 r. K-12-12 odw

: akta WD nr 872/02/0262 K-18

Od 1991 r. wszystkie czynności związane z dochodzeniem rekompensaty podejmowała pozwana J. P..

Dowód: akta WD nr 872/02/0262

J. K. i M. J. W. W. w 2004 r. złożyli oświadczenia o anulowaniu przekazania uprawnienia do rekompensaty na rzecz pozwanej, które (...) Urząd Wojewódzki uznał, za bezskuteczne.

Dowód: akta WD nr 872/02/0262 K-28 odw, 39

Dnia 20.08.2009 r. pozwana J. P. otrzymała rekompensatę w kwocie 316.934,96 zł.

Dowód: informacja Wojewody (...) z dnia 24.04.2013 r. K-164-165

Sąd zważył, co następuje:

Z tytułu pozostawienia mienia nieruchomego poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej w wyniku wypędzenia z byłego terytorium RP lub jego opuszczenia w związku z wojną rozpoczętą w 1939 r. przysługuje jego właścicielowi (obywatelowi polskiemu), rekompensata.

W razie śmierci właściciela mienia nieruchomości pozostawionych poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej, prawo do rekompensaty przysługuje wszystkim jego spadkobiercom lub jednemu z nich, wskazanemu przez pozostałych spadkobierców.

Wskazanie osoby uprawnionej do rekompensaty następuje przez złożenie oświadczenia z podpisem notarialnie poświadczonym albo złożonym przed organem administracji publicznej albo złożonym w polskiej placówce konsularnej.

Powyższe zostało uregulowane w ustawie o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości z 29.04.1985 r. z kolejnymi zmianami a następnie w ustawie z dnia 12 grudnia 2003 r. o zaliczaniu na poczet ceny sprzedaży albo opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa wartości nieruchomości pozostawionych poza obecnymi granicami państwa polskiego z kolejnymi zmianami.

W niniejszej sprawie bezsporne jest, że F. K. i M. K. na zasadach małżeńskiej wspólności ustawowej byli właścicielami majątku nieruchomości i ruchomego w postaci gospodarstwa rolnego położonego w O. ul.(...) , powiat (...), o powierzchni 50 ha w tym 18 ha lasu, 7 ha łąk i pastwisk, 25 ha ziemi uprawnej, 1 ha sadu oraz zabudowania mieszkalne i gospodarcze i pozostawili go w związku z wojną rozpoczętą 1939 r. na terenach nie wchodzących w skład obecnego obszaru państwa.

Nie jest też sporne, iż w krąg ich spadkobierców wchodzi J. K., S. K., L. K. i G./E. K., zaś ich spadkobiercami są K. M. G., A. K. (powodowie), I. A., J. B. P. (pozwana), E. M. A., B. D. C., J. F. K., J. S. i M. J. W. W.

Bezsporne także było złożenie przez J. S. dnia 01.12.1989 r. oświadczenia w którym zrzekł się swoich uprawnień do rekompensaty na rzecz siostry M. J. W. W. zaś dnia 29.11.1993 r. przez E. M. A., J. F. K., B. D. C., J. K., M. J. W. W. i I. A. oświadczenia, w którym wskazali J. B. P. jako osobę uprawnioną do nabycia ekwiwalentu za mienie pozostawione za granicą przez M. K. i F. K..

Sporne natomiast było jakie skutki prawne wywołuje oświadczenie z dnia 29.11.1993 r.

Powodowie jako spadkobiercy J. K. (składającego w/w oświadczenie) podnosili, iż wola osób składających oświadczenie w dniu 29.11.1993 r. było wskazanie osoby uprawnionej do dochodzenia rekompensaty tj. osoby która w imieniu innych dokona wszystkich formalności a nie osoby, która będzie wyłącznie uprawniona do tej rekompensaty.

Pozwana zarzuciła, iż spadkobiercy F. i M. K. składając oświadczenie dnia 29.11.1993 r. utracili na jej rzecz uprawnienia do rekompensaty.

Sąd nie dał wiary twierdzeniom powodów. Oświadczenie z dnia 29.11.1993 r. zostało złożone (podobnie jak z dnia 01.12.1989 r.) w sposób określony w przepisach wówczas regulujących prawo do rekompensaty za tzw. mienie zabużańskie.

Ponieważ zostało ono złożone przed notariuszem oczywistym jest, iż pouczył stawających o skutkach takiego oświadczenia.

Ponadto należy mieć na uwadze, że nikt ze spadkobierców F. i M. K. nie kwestionuje iż J. S. w oświadczeniu z dnia 01.12.1989 r. wskazał jako uprawnioną do rekompensaty M. J. W. W. a tym samym zrezygnował ze swoich uprawnień w tym zakresie. O. to zostało złożone w także w formie wskazanej przez ówczesne przepisy i było takiej samej treści z tym, że osoba wskazaną jako uprawnioną była siostra J. S. a nie pozwana.

Z tych względów nie jest możliwym zgodzić się z twierdzeniem powodów co do skutków oświadczenia z dnia 29.11.1993 r. Wszyscy składający to oświadczenie chcieli przekazać swoje prawo do rekompensaty na rzecz pozwanej (tak jak przekazał swoje uprawnienia J. S. na rzecz siostry) i z takim zamiarem złożyli oświadczenie. W związku z tym skutecznie utracili swoje prawa do rekompensaty po F. i M. K..

Należy mieć na uwadze , że wówczas perspektywy uzyskania rekompensaty były złe i znacznie wydłużone w czasie a dopiero kolejne zmiany przepisów w tym zakresie pozwoliły wielu uprawnionym uzyskać rekompensatę jeśli nie w formie innej nieruchomości to w formie zapłaty kwoty pieniężnej.W tej konkretnej sprawie dochodzenie otrzymania rekompensaty trwało ok.20 lat , w tym starania pozwanej kilkanaście lat.Czyni to twierdzenie pozwanej co do przyczyn złożenia oświadczenia w dniu 29.11.1993 r. realnymi.

Ponadto zarzuty powodów co do znaczenia oświadczenia z dnia 29.11.1993 r. zostały ocenione także w toku postępowania administracyjnego o zrealizowanie uprawnień do rekompensaty , gdzie wydano zaświadczenie potwierdzającego uprawnienie pozwanej do rekompensaty , na podstawie dokumentów w tym w/w oświadczenia.Następnie nieuwzględniono zarzutu J. K.i M. J. W. W., iż „anulują” to oświadczenie , z uwagi na to że skutecznie zrzekli się swoich uprawnień.J. K. i M. J. W. W.nie podnosili wówczas , że ich oświadczenie z dnia 29.11.1993 r. nie przenosi ich uprawnień na rzecz pozwanej a jedynie chcieli je anulować.

Dla oceny zasadności niniejszego powództwa bez znaczenia jest okoliczność wypłacenia przez pozwaną po 32.500 zł na rzecz czwórki spadkobierców F. i M. K.(lub spadkobierców ich spadkobierców).Uprawnienia do rekompensaty zostały skutecznie przekazane wyłącznie na rzecz pozwanej i sposób rozdysponowania uzyskanej rekompensaty jest jej prywatną sprawą.Dobrowolne przekazanie kwot na rzecz członków rodziny nie stanowiło wykonania zobowiązania , bo takiego nie było , a wynikało jedynie-w ocenie Sądu-z poczucia więzi rodzinnych.Nie powoduje to powstania roszczenia pom stronie powodów czy innych członków rodziny o zapłatę dalszych kwot przez pozwana na ich rzecz.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak na wstępie.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art.98 KPC.